

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Предузеће за производњу техничке гуме „Тигар Техничка гума“ д.о.о., Пирот (у даљем тексту Предузеће) настало је издвајањем организационог дела за производњу техничке гуме, из састава предузећа Тигар А.Д., Пирот, у посебно правно лице. Предузеће је регистровано у Трговинском суду у Нишу, Решењем Фи. 1911/02 од 27. децембра 2002. године, као друштво са ограниченом одговорношћу у коме 100% удела у капиталу поседује Тигар А.Д., Пирот. Предузеће као посебно правно лице послује од 1. јануара 2003. године. У складу са променом законске регулативе, регистрација Предузећа је извршена у Агенцији за привредне регистре Републике Србије 7. јула 2005. године (бр. регистрације 2484).

Основна делатност Предузећа је производња и продаја осталих производа од гуме као што су производи за протектирање, цеви и гумени производи за ауто индустрију, производи од гуме за руднике, лопте и спортски реквизити.

Седиште Предузећа је у Пироту, улица Николе Пашића бр. 213. На дан 31. децембра 2008. године Предузеће је имало 263 запослена радника.

Порески идентификациони број (“ПИБ”) Предузећа је 102192377.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије (Службени гласник РС 46/2006), руководство Предузећа је саставило ове финансијске извештаје у складу са наведеним законом примењујући рачуноводствене принципе и опште прихваћену праксу у Републици Србији.

Преглед основних рачуноводствених политика је приказан у Напомени 3 уз ове финансијске извештаје.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља функционалну валуту и валуту у којој се исказују финансијски извештаји у Републици Србији.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Признавање и одмеравање прихода и расхода

Приходи се одмеравају по правичној вредности примљене накнаде или накнаде која ће се примити и представљају износе који се добијају за продату робу и извршене услуге у току редовног пословања, умањене за рабате, порез на додату вредност и друге порезе при продаји.

Приходи од продаје производа и роба се признају када се роба испоручи и када су значајни ризици и користи од власништва над њом пренете на купца.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

3.2. Приходи и расходи по основу камата

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунавају се и евидентирају у билансу успеха у периоду на који се односе у складу са начелом узрочности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову динарску противвредност по средњем курсу, важећем на дан биланса стања.

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу прерачунавања девизних износа књиже су у корист или на терет биланса успеха.

3.4. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су у књигама Предузећа исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне губитке од обезвређења.

Нематеријална улагања обухватају улагања у софтвер, лиценце и слична права стечена куповином и отписују се у року од 5 година.

3.5. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности по основу амортизације.

Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

Грађевински објекти	2,5%
Опрема	10% - 16.6%
Телекомуникациона опрема	7% - 8.3%
Теретни камиони	14.3%
Путничка возила	15.5%
Намештај	12.5%
Рачунари	20%

На дан биланса стања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су исказана основна средства Предузећа. Уколико постоји индиција да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадив износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

Губитак по основу обезвређења вредности имовине признаје се као расход текућег периода и исказује се у оквиру осталих пословних расхода. Ако накнадно дође до ситуације да губитак због обезвређења признат у ранијим годинама не постоји или се смањило, вредност средства се повећава до ревидиране процене о његовој накнадној вредности, али тако да повећана вредност по којој се средство води не буде већа од вредности по којој би се средство водило да није био у претходним годинама признат утврђени губитак због обезвређивања средства.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Набавке некретнина и опреме евидентирају се по набавној вредности. Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни трошкови: трошкови замене делова некретнина и опреме (уградња нових резервних делова), трошкови адаптација, ремонта и генералних поправки признају се као повећање садашње вредности основног средства ако је вероватно да ће по том основу доћи до прилива будућих економских користи и ако се ти трошкови могу поуздано измерити. Трошкови текућег одржавања и поправки признају се као расход периода. На крају 2008. године руководство је анализирано преостали век трајања основних средстава и одлучило да задржи постојеће стопе.

3.6. Финансијски лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на Предузеће, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг. Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у билансу стања Предузећа по садашњој вредности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга, ако су она мања од поштене вредности средства узетог на лизинг, у супротном се средства вреднују по поштеној вредности. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

Плаћања по основу уговора о оперативном лизингу признају се равномерно као трошак током периода трајања лизинга.

3.7. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вредности, или се у целости отписују.

3.8. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписивани набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа, од момента када се Предузеће уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

инструментата реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Потраживања од купаца

Потраживања од купаца исказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања.

Исправка вредности потраживања од купаца се врши на терет биланса успеха за сва потраживања од домаћих купаца и купаца у иностранству која нису наплаћена у року од 180 дана од датума доспећа, умањена за износ обавеза према тим купцима. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, према договору о поравнању између уговорних страна или на основу одлуке Управног одбора Предузећа.

Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима исказују се у номиналном износу умањеном за отплате и увећаном за доспеле неотплаћене камате, и евентуално за затезне камате.

3.9. Порези и доприноси

Текући порез на добит

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Текући порез на добит (наставак)

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

Одложени порез на добит

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс,

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

који се могу преносити до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак, на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.10. Правична (фер) вредност

Финансијски извештаји су приказани по методу првобитне набавне вредности, укључујући корекције и резервисања у циљу свођења позиција средстава на реалну вредност. Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе или пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје финансијске активе или пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити. По мишљењу руководства, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије.

3.11. Бенефиције за запослене

Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Обавезе по основу отпремнина

Предузеће је у обавези да исплати запосленима отпремнине, у зависности од година рада проведених у предузећу, у висини од три зараде које је запослени остварио у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, односно у висини просечне месечне зараде исплаћене у Предузећу за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред наведеног, Предузеће је и у обавези да исплати јубиларне награде за 20 и 30 година рада у Предузећу и по одласку у пензију, плативе у златним новчићима од 3, 6 односно 9 грама злата.

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3.12. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ОДОБРЕН ЗА ИЗДАВАЊЕ ДАНА 27.02.2009. ГОДИНЕ

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од продаје производа и услуга:		
- продаја у земљи	233.683	176,100
- продаја у иностранству	48.006	52,150
- продаја повезаним правним лицима	55.459	33,512
Приходи од продаје робе		-
	337.148	261,762

5. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови материјала и сировина	162.187	92,881
Трошкови горива и енергије	28.002	17,141
Трошкови резервних делова	7.803	6,256
Трошкови режијског материјала	2.701	2,005
	200.693	118,283

6. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови нето зарада	88.426	72,054
Трош.пореза и доприноса на зараде на терет запосленог	35.052	28,442
Трош.пореза и доприноса на зараде на терет послодавца	23.184	18,871
Накнаде по основу уговора	576	449
Отпремнине за одлазак у пензију	1.270	5,390
Трошкови превоза на посао и са посла	4.514	2,290
Путни трошкови и дневнице	3.685	1,559
Остали лични расходи	1.799	2,050
	158.506	131,105

7. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације (напомена 15)	8.006	10,908
Трошкови дугорочних резервисања (напомена 21)	1.238	727
	9.244	11,635

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови транспортних услуга	1.883	909
ПТТ.услуге	1.512	1,159
Трошкови одржавања и оправке	1.821	2,130
Трошкови закупнине	6.777	
Трошкови сајмова	619	140
Трошкови рекламе и пропаганде	526	272
Трошкови комуналних услуга	2.977	2,098
Остале производне услуге	54	6
Здравствене услуге	445	550
Трошкови стручног образовања	297	814
Трошкови ревизије финансијских извештаја	710	487
Трошкови извоза	1.575	1,868
Трошкови спортских и културних манифестација	227	110
Трошкови физичког обезбеђења	3.746	3,457
Остале непроизводне услуге	5.120	3,190
Трошкови одржавања чистоће	4.751	3,704
Трошкови репрезентације	3.469	1,839
Премије осигурања	829	1,134
Трошкови платног промета	623	246
Трошкови пореза и доприноса	555	7.836
Судски трошкови	29	132
Стипендије и кредити студентима и ученицима	99	106
Трош. зајед. функција у оквиру матичног предузећа	12.220	10,829
Остало	332	322
Трошкови адвокатских услуга	387	
	51.583	46,159

9. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од камата	78	3
Позитивне курсне разлике	3.134	730
	3.212	733

10. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Расходи од камата	14.658	299
Негативне курсне разлике	3.249	882
Расх. камата из односа са матичним и завис.правним лицима	-	10,675
	17.907	11,856

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Добици од продаје материјала	873 ✓	351
Добици од продаје основних средстава	-	178,381
Укидање исправке вредности (напомена 19)	653 ✓	8,741
Остали приходи	30.643	263
	<u>32.169</u>	<u>187,736</u>

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	65	13
Усклађивање вредности потраживања (напомена 19)	3.765	552
Испр. вредности залиха готових производа (напомена 19)	(653)	790
Остало	852	792
	<u>5.335</u>	<u>2,147</u>

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Текући порез	(292)	(13,302)
Одложени порески (расход)/приход	(209)	(577)
	<u>(501)</u>	<u>(13,879)</u>

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара
	2008.
Добитак пре опорезивања	<u>5,087</u>
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(509)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	(155)
Остало	163
	<u>(501)</u>

в) Промене на одложеним пореским средствима/(обавезама) :

	У хиљадама динара
	2008.
Стање на дан 1. јануара	764
Разлика у амортизацији	
Ефекат продаје грађевинских објеката	
Ефекат разлике у променама на групи II-V	
Остало	
Стање на дан 31. децембра	<u>555</u>

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара				
	Грађевински објекти	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно основна средства	Нематери- јална улагања
Набавна вредност					
Стање 1. јануара 2008. године	1,382	79,449	-	80,831	577
Набавке	-	-	71,975	71,975	-
Преноси	-	21,023	(21.360)	-	336
Продаја	-	-	-	(337)	-
Остало	-	(434)	(800)	(1.234)	-
Стање 31. децембра 2008. године	<u>1,382</u>	<u>100.038</u>	<u>49.815</u>	<u>151.235</u>	<u>913</u>
Исправка вредности					
Стање 1. јануара 2008. године	555	54,243	-	54,798	407
Амортизација	55	7,814	-	7.869	137
Продаја	-	-	-	/	-
Остало	-	(369)	-	(369)	-
Стање 31. децембра 2008. године	<u>610</u>	<u>61.687</u>	<u>-</u>	<u>62.298</u>	<u>544</u>
Неотписана вредност					
Стање 31. децембар 2008. године	<u>772</u>	<u>38.350</u>	<u>49.815</u>	<u>88.937</u>	<u>369</u>
Стање 1. јануара 2008. године	<u>827</u>	<u>25.206</u>	<u>-</u>	<u>26.033</u>	<u>170</u>

Предузеће је по уговору бр. 179-07 о купопродаји непокретности са предузећем Тigar Tyres а.д., Пирот од 27. децембра 2007. године извршило продају 4 производне хале укупне површине 11,749 метра квадратних на катастарској парцели бр.3390-22, затим халу погона за гумирање платна површине 1,081 метара квадратних на катастарској парцели бр.3390-50 и магацина површине 960 метара квадратних на катастарској парцели бр. 3390-19.

Опрема на дан 31. децембра 2007. године укључује аутомобил набављен по уговору о финансијском лизингу укупне садашње вредности од 1,575 хиљада динара.

15. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Материјал и сировине	30.169	11,304
Резервни делови	8.823	9,573
Недовршена производња	3.098	5,198
Готови производи	126.216	66,794
Роба	1.155	1,155
Дати аванси	10.662	1,384
	<u>180.123</u>	<u>95,408</u>
Минус: Исправка вредности залиха	(137)	(790)
	<u><u>179.986</u></u>	<u><u>94,618</u></u>

16. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Остала повезана правна лица	1.402	
Потраживања од повезаних правних лица	51.721	283,270

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Потраживања од купаца у земљи	66.071	44,294
Потраживања од купаца у иностранству	10.946	8,517
Премије за извоз	157	157
Преплаћени порези и доприноси	9.269	-
Потраживања од запослених	244	343
Остала потраживања	6.213	39
	<u>146.023</u>	<u>336,620</u>
Минус: Исправка вредности потраживања	(8.265)	(5,330)
	<u>137.758</u>	<u>331,290</u>

Процент усаглашености са купцима – повезана правна лица је 100%, а са купцима у земљи 57% на дан 31.12.2008. године

17. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текући рачуни:		
- у динарима	4.153	15,608
- у девизама	1	1,169
Благајна	2	6
	<u>4.156</u>	<u>16,783</u>

18. ПРОМЕНЕ НА ИСПРАВКАМА ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара		
	Залихе (напом. 16)	Потраж, (напом.17)	Укупно
Стање, 1. јануара 2007. године	790	5.330	6,120
Исправ. на терет бил. успеха текуће године	(653)	2.935	2.282
Исправке у корист биланса успеха тек. године			
Отписи	-		
Стање, 31. децембра 2007. године	<u>137</u>	<u>8,265</u>	<u>8,402</u>

19. УДЕЛИ

Капитал Предузећа састоји се од удела у новцу и удела у стварима извршеним 100% од стране оснивача предузећа Тигар А.Д., Пирот. Удели у новцу у износу од USD 157,000.61 и удели у стварима у износу од USD 2,751,247.00 регистровани су у Агенцији за привредне регистре Републике Србије дана 7. јула 2005. године (бр. регистрације 2484).

20. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања, која на дан 31. децембра 2008. године износе 10,540 хиљада динара у потпуности се односе на дугорочна резервисања за накнаде запосленима по основу законских отпремнина за одлазак у пензију и јубиларних награда.

Претпоставке коришћене у процени актуара су следеће:

	<u>2008.</u>
Номинална дисконтна стопа	12%
Очекивана стопа номиналног раста зарада	2%

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Кретања на дугорочним резервисањима за накнаде запосленима су била следећа:

	У хиљадама динара
	2008.
Стање на дан 1. јануара (напомена 4)	10,540
Додатно резерв. за текућу годину (Напомена 8)	1,237
Стање на дан 31. децембра	11,777

21. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

Обавезе по основу финансијског лизинга

	У хиљадама динара	
	2008.	
	Минимал.	Сад. вред.
	вредност	миним.
	лизинга	лизинг рата
Обавезе по основу финансијског лизинга:		
До 1 године	355	291
Од 2 до 5 година	681	628
	1,036	919
Минус: будући трошкови кредитирања	(117)	-
Садашња вредност обавезе	919	919
Минус: Обавезе које доспевају за измирење у року од 12 месеци		(291)
Обавезе које доспевају за измирење након 12 месеци		628

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Краткорочни кредити у земљи	49.700	240
Текућа доспећа финансијског лизинга	291	
		240
	49.991	240

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Добављачи – повезана правна лица	150.811	110,532
Добављачи у земљи	4.146	3,174
Добављачи у иностранству	2.653	5,709
Примљени аванси, депозити и кауције	2.493	30,991
Остале обавезе према повезаним правним лицима	2.276	139,612
	162.379	290,018

Процент усаглашености са добављачима – повезана правна лица је 100%, а са добављачима у земљи је 85,42%.

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за бруто зараде	17.913	15,681
Обавезе за камате по краткорочним кредитима	136	-
Обавезе за дивиденде	5.277	109,000
Обавезе према запосленима	503	205
Остали укалкулисани трошкови	863	952
Остала пасивна временска разграничења	4	16
Обавезе за ПДВ	342	
	<u>25.038</u>	<u>125,854</u>

Предузеће се приликом исплате дивиденди руководи одредбама Закона о привредним друштвима (Службени Гласник 125-04 од 15. новембра 2004. године).

25. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања		
Купци	<u>52.659</u>	<u>283,270</u>
	-	-
Обавезе		
Примљени аванси	-	-
Добављачи	150.811	110,532
Остале обавезе према повезаним правним лицима	<u>2.269</u>	<u>139,612</u>
	<u>153.080</u>	<u>250,144</u>
Обавезе, нето	<u><u>(100.421)</u></u>	<u><u>33,126</u></u>

	У хиљадама динара 2008
Приходи	
Приходи од продаје производа и услуга	57.166
Приходи од закупнине	87
Приходи од продаје некретнина, постројења и опреме	<u>57.253</u>
Расходи	
Трошкови материјала	24.015
Трошкови производних услуга	2.648
Нематеријални трошкови	37.860
Расходи камата	<u>64.523</u>
Нето приход	<u><u>7.270</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Предузећа. Руководство Предузећа разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Предузеће бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напмени 21, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак. На основу тог прегледа Предузеће уравниотржава структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција као и узимања нових кредита или откупа постојећих.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Предузећа разматра цену капитала и ризик повезан са врстом капитала.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	50.619	1.060
Готовина и готовински еквиваленти	4.156	16.783
Нето задуженост	46.463	(15.723)
Капитал б)	174.416	22.502
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,26	-

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани		
Потраживања од купаца	121.875	330.751
Остала потраживања	16.071	727
Готовина и готовински еквиваленти	4.156	16.783
	<u>142.102</u>	<u>348.261</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	628	821
Обавезе према добављачима	168.295	399.224
Текућа доспећа дугорочних кредита	291	239
краткорочни кредити	49.700	
	<u>218.914</u>	<u>400.284</u>

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниј валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
	EUR	8.227	9.637	58.389
USD	2.052	84	-	219
	10.279	9.721	58.389	1.520

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	31. децембар 2008.				30. децембар 2007.			
	EUR утицај		USD утицај		EUR утицај		USD утицај	
	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Добитак/губитак	(5.016)	5.016	205	(205)	834	(834)	(14)	14
Остале резерве	-	-	-	-	-	-	-	-

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање краткорочних кредита (напомена 22).

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани	16.070	188
Потраживања од купаца	121.875	331.290
Готовина и готовински еквиваленти	4.156	16.783
	<hr/>	<hr/>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	<hr/>	<hr/>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти	<hr/>	<hr/>
	<hr/>	<hr/>
	142.101	348.261
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима	168.586	399.224
	<hr/>	<hr/>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни и краткорочни кредити	49.700	
Текућа доспећа дугорочних кредита	<hr/>	<hr/>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	628	821
Текућа доспећа дугорочних кредита	291	239
	<hr/>	<hr/>
	218.914	400.284

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитентата, од којих се највећи део односи на РББ – Комерцијални послови Бор.

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Нисал	6.683	-
РББ Комерцијални послови Бор	7.949	6.540

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	44.783		44.783
Доспела, исправљена потраж. од купаца		8.265	(8.265)
Доспела, неисправљена потраж. од купаца	85.357		85.357
	130.140	8.265	121.875

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	292.673		292.673
Доспела, исправљена потраж. од купаца		5.330	(5.330)
Доспела, неисправљена потраж. од купаца	43.409		43.409
	336.082	5.330	330.752

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 44.783 хиљаду динара (31. децембар 2007. године: 292.673 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје готових производа. Ова потраживања доспевају углавном у року од 60 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 187 дана (2007. године: 257 дана).

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембра 2008. године исказане су у износу од 162.379 хиљаде динара (31. децембра 2008. године: 290.019 хиљаде динара). Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у периоду 2008. године износи 247 дана (у току 2007. године 386 дана).

“ТИГАР ТЕХНИЧКА ГУМА” Д.О.О., ПИРОТ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

27. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
GBP	90.8635	107.3080
CHF	59.4040	47.8422

ZAKONSKI ZASTUPNIK

Торен Јохановић